

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:

Brasovu, piata mare Nr. 22. — „Gazetă“ ese:

Jof'a si Dumineca's.

Pretiul abonamentului:

pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni

2 fl. 50 cr. — Tiere esteriu 12 fl. pe unu anu seu

28 franci.

Se prenumera:

la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:

un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.

v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-

francate nu se primeasca. — Manuscrise nu se

retransmit.

Anulul XLIII.

Dumineca, 18 | 6 Aprilie

Nr. 28.

1880.

Brasovu 5/17 Aprilie.

Inca unul dintre marii luptatori pentru libertate si drepturile poporului roman,

Simeonu Balintu

genotulu-erou din muntii apusani ai Transilvaniei, veteranul dela 1848, a caruia nume este intiparit in via stralucire in cartea istoriei din epoca de regeneratiune a Romanilor de dincóce de Carpati, trecutu din acést'a vieatia plina de suferintie pentru anim'a s'a nobila romanésca.

In momentulu, candu era se punemu diarulu sub presa primiramu dureros'a telegrama, care ne amintia mórtea lui, intemplata Vineri in 4/16 Aprilie.

Balintu s'a dusu dintre noi, dér' ne-a lasatu mostenire o scumpa memoria, ce ne va reaminti incetatu faptele gloriose ale unei generatiuni, care a sciutu se si jertfesca si avere si vieatia pentru revindicarea libertatii si aperarea limbei si nationalitatii poporului romanu, de seculi asuprimit!

Ministeriulu Taaffe.

Brasovu 17/5 Aprilie.

De candu ministeriulu Taaffe a luatu cărm'a statului cislaitanu austriacu in māna si pēna astadi cu pēna progressu a facutu marea causa a egalei dreptatiri, proclamata din inaltimeta tronului, cu ocajunea deschiderei sessiunei actuale a Reichsrathului. Sub impregiurariile triste, in care se afla marchia austro-ungara, cātu privesce relatiunile popore interne si dintre popore si guverne. Acestea micu progressu este unu mare progressu ne dovedesce, cā celu puçinu in partea de dolo a imperiului problem'a de vieatia a statului inceputu a fi intelésa, desi nu s'a facutu inca acuma mai nimicu pentru o resolvare a ei ultimitor.

Este multu, repetim, pentru cei din Austri'a, nu stau pe locu si nici nu inainteza pe cariera de duce in prăpasthia, ci incepua a cunoșce drumul adeveratu si se pregatescu a porni pe elu. Totuoi calea adeverata este ince cea mai grea si spinosa si de aceea nu trebuie se ne miram, vedindu cu ce pedeci mari are a se lupta comitele Taaffe, care, dupa propria s'a declaratiune, si-a pusu de scop a pregati terenulu pentru multiamirea tuturor poporelor, cari traiescu sub sceptrulu imperiului.

A multiam pe toti este oper'a cea mai grea,

care in cele mai multe casuri nu va succede. In

Austro-Ungaria ince nici nu este iertatu a tezudi la posibilitatea din urma, egal'a indreptatire, multiamirea tuturor poporelor trebuie se succeda

niciu pēna la unu punctu órecare déca este cā existint'a si viitorulu Austro-Ungariei se fia asigurate. Facutu s'a destule esperimente dela 1860 indece, ce resultate s'a dobendit u in cursu de de dieci de ani? Diplom'a din Octobre 1860 a statutu drumulu ad-veratu: egal'a indreptatire a tuturor poporelor si provincielor, dér' guvernele care s'a succedatu din acelu anu memorabilu pēna astazi n'au sciutu se pornesca cu succesu carulu statului pe acést'a cărare singuru mantuitore. „Din în erore intr'alta“, acést'a este inscriptiunea ce se poate pune cu dreptu pe mormentulu celor doue decenii din urma.

Cea mai din urma erore s'a comis u de aceia, care au credutu, cā déca se voru multiamí dōue entre poporele monarchiei, Nemtii si Maghiarii, andul-si suprematia asupra Slavilor si Romanilor, marca cestiu interna constitutionala va fi resolvata. Ce amagire! Cursulu evenimentelor ambele părți ale monarchiei dovedesce in desluza, cā este impossibilu, cā sistemulu de supr-

mata se se pote sustiené pentru durata. Omenii de statu din Austri'a au ajunsu mai iute la acést'a convictiune si de aceea ministeriulu Taaffe a reapucat firul earasi de acolo, de unde a fostu intreruptu, luandu angajamentulu de a pune in pracsu principiile proclamate in diplom'a imperatésca dela 1860.

Ministeriulu Taaffe si-a luatu de basa a operatiunilor sale constitutiunea actuala si si-a propusu, cā se proceda intre marginile acestei constitutiuni in modu constitutionalu. Cu dōue piedeci capitale are se se lupte aci. Mai antaiu cu constitutiunea insasi, care fiindu faurita in spiritu suprematisticu nu corespunde cerintelor e-galei indreptatiri si care prin urmare ar' trebuu se fia modificata. Pentru scopulu acest'a guvernului are lipsa de o majoritate forte si compacta, pe care se se pote radina cu siguritate. Ministeriulu Taaffe nu se bucura de-o asemenea majoritate si acést'a este a dōua piedeca.

Maioritatea actuala autonomista a Reichsrathului e compusa din multe elemente eterogene si comitele Taaffe numai atunci ar' poté contá pe ea in tōte impregiurarile, déca ar' satisface pe cehi, pe clericali si pe poloni intr'unu felu. Acést'a inse'i este cu atatú mai greu, cu cātu densulu voiesce se mérga calea de mediulocu si se balansese intre autonomisti si decembristi fara a se dā cu totulu pe partea unora séu altora. „La toti cāte puçinu statului si dinasthiei mai multu“ acést'a este devis'a politicei comitelui Taaffe.

In siedint'a camerei austriace dela 12 Aprilie curentu, cu ocajunea desbaterei budgetare a datu comitele Taaffe unele deslusuri forte interessante a-supra politicei guvernului. Aratandu greutatile cu cari are a se lupta, ministrul-presedinte dise ca ceea ce nu s'a potutu ajunge in cāteva luni, se pote ajunge in cātiva ani. Nici Rom'a nu s'a zidit u intr'o dì, apoi adause cā guvernulu are o tinta clara si aceea este de a asigurá poterea imperiului in afara si de a pregati multiamirea tuturor poporelor de sub sceptrulu imperatescu; se nu se semta nici un'a din natiunile de sub acestu sceptru aper-sata in dreptulu ei inascutu si istoricu; guvernulu trebuie se considere dorintele tuturor poporelor, elu nu pote se stabilésca unu programu dupa paragrafi, trebuie se tienu contu de impregiurari si cu deosebire se caute a implini in casuri practice dorintele poporatiunei.

Comitele Taaffe a mai declaratu cā voiesce se mérga pe calea mediulocia, de auru, remanendu de-asupa partidelor si numai déca va fi de lipsa va cere dela parlamentu modificari basate pe constitutiune.

Discursulu lui Taaffe n'a satisfacutu pe automisti pre candu prin aceea, cā a aratatu posibilitatea unei modificari a constitutiunei, a spariatu chiaru si pe Nemtii cei mai moderati, cari au mersu pēna acuma cu guvernulu. Resultatul a fostu cā in diu'a urmatore i s'a refusatu ministeriului cu 154 contra 152 voturi fondulu secretu de 50.000 pentru subventionarea pressei oficiose.

Foile decembriste s'a bucurat u prea de vreme asupra acestui „desastru“ alu ministeriului Taaffe. Acest'a nu s'a gandit u nici unu momentu de a demisii din cauza, cā i s'a refusatu sum'a de 50,000 fl. Oficiosii declara diucontra cu mandria, cā comitele Taaffe va remane la postulu seu, cāci cunoșce datoriele sale constitutiunale, dér' are si datorii cātra statu.

Tōte aceste declaratiuni dovedesce, cā o māna tare tiene cinulu, in care siéde vaslasiulu Taaffe, deasupra apei cā se nu se cufundă. Se pare in adeveru, cā cei din Austri'a voiesc seriosu se re-stabilésca odata pacea intre popore.

Cronic'a evenimentelor politice.

Inca in anulu 1868 camerei Romania i votase d-lui C. A. Rosetti, presedintelui actualu alu camerei, o recompenza na-tionala de 3000 de lei vechi (1111 franci) pe luna, pentru marile servitie aduse tieri sale. D. C. A. Rosetti ince atunci a declaratu, cā are destule forțe pentru a lucră si a iuptă mai de parte si multumindu camerei a refusatu primirea acestei recompense. — In siedint'a din Dumineca trecuta a camerei d. D. Giani a facutu propunerea cā: considerandu, cā de atunci dreptulu la acea recompensa a devenit u patrimoniul irrevocabiliu alu d-lui Rosetti; considerandu, cā astazi candu Romania, se pote dice, ajuusa la limanulu seu, gratia barbatiei, intelligentiei si abnegatiunei de totu felul ale eminentului omu de statu, preverderile sale maretie si profunde dela 1868 realizate in mare parte constituiescu unu titlu mai multu la consolidarea patrimoniului moralu si materialu, pe care i l'a creatu representatiunea nationala din 1868; considerandu, cā acésta recompensa nu este atatú pentru d. Rosetti, cātu mai multu pentru famili'a s'a: camer'a se voteze: 1. cā se se inserie in budgetu sum'a corespondiente recompensei na-tionale acordate d-lui Constantin A. Rosetti dela 11 Maiu 1868 si pēna la 1 Aprilie 1880; 2. cā dela 1 Aprilie 1880 se se inserie in budgetulu statului sum'a de 3000 lei vechi (1111 franci) pe luna si reversibila dupa mórtea s'a asupra societă d-sale. — Dupa ce sectiunile s'a pronuntiati unanimu pentru propunere, Camer'a a primit'o cu 54 de voturi contra 6.

In urm'a acestui votu d. Rosetti luandu cuventul dadu espressiune recunoscintie sale si dise, cā de astadata versta (64 de ani) si bōla 'lu facu se primésca acésta resplatire, cā o doc-toria intaritóre, care se-i mai dé cu cāteva dile mai multu, cā se pote areta din nou prin fapte a s'a recunoscintia. O priimesce, pentru cā se pote vedé pe fii sei si mai indatorati cātra tiéra, cā se plătesca si datori'a parintelui loru. — Aceste cuvinte au fostu urmate de aplause.

Recompens'a votata de camera este unu actu de cea mai inalta recunoscintia cātra unu barbatu, cā d. C. A. Rosetti, care 'si-a castigatu merite ne-peritoare atatú cā publicistu, cātu si cā cetatianu prin neobosit'a si fructifer'a s'a activitate desvoltata pentru luminarea si imbarbatarea natiunei romane, astfelu, cā d. Rosetti astazi pote dice cu dreptu cuventu „et ego ejusdem magna pars fui.“

Sensatiune mare a facutu in Bucuresti incidentulu intemplatu luna trecuta intre unu fostu prefectu si unu deputatu alu camerei pe strada. Fostulu prefectu Cortazi, a palmuitu adeca in fața otelului Hugues (calea Victoriei) pe deputatulu Sireteanu, din cauza, cā acest'a a adresatu guvernului o interpelare pentru estradarea unoru locuitor din judetiu Dorohoi autoritatilor austriace. Incidentulu acest'a a formatu obiectulu discussiunii camerei in siedint'a de Marti. D. G. Chitiu dupa ce a constatat, cā d. Cortazi a pandit u pe representantulu tierii si l'a maltratatu pe strada, a aratatu, cā in constitutiunea Romaniei e garantata libertatea deputatului si neviolabilitatea sa si nu in interesulu individului, ci in scopulu ce 'lu mare, cā natiunea se 'si esercite in deplina libertate si sigurantia controlulu seu prin representantii sei asupra tuturor administratiunilor publice. Trebuie, adause d. Chitiu, cā acestu faptu odiosu selbaticu se 'si găsesca imediatu reprobatu si pedepsa, trebuie se ceremu dela d-nii ministrii de interne si de justitia, cā imediatu se de pe man'a justitiei pe aggressor.

Dupa d. Chitiu a vorbitu d. ministrul-presedinte Bratianu, declarandu, cā guvernulu nu mai puçinu cā natiunea vighiza asupra libertatii in Romania si cā ministrul de interne a telegrafatul prefec-tului politiei, cā se sesizeze parchetul in

urmărirea lui Cortazi, ceea ce prefectulu și facuse, cându-se sositu depesi'a. În urmă acăstă Cortazi a fost arestatu.

Totă lumea politică așteptă cu nerabdare rezultatul alegerilor din Anglia. Acestu rezultatul 'lu avemu acumu înaintea ochilor: s'au alesu 346 liberali, 221 de conservatori și 52 de home-rulers (nationali irlandezi). Liberalii au câștigatu o majoritate de 119 deputati asupra conservatorilor. Admitându, că în cele mai multe cestiuni politice irlandezi voru merge măna în măna cu liberalii, vedem că partidul wigh (iberal) va dispune în viitorul parlamentu de o majoritate de 171 de voturi — majoritate mai multă decâtă suficientă pentru a putea forma unu guvern puternicu. Acestu rezultat este cu atât mai surprinditoriu, cu cătu nici cei mai îndrasneti și mai optimisti dintre liberali nu-se așteptau la o victoria atâtă de completă.

Ar' fi în mare erore cineva, de căr' ar' încercă să-si esplice aceasta victoria prin impregiurarea, că John Bull (adeca anglosulu) ar' avea principii politice bine definite, de orece elu este în materia politica omulu celu mai indiferent de sub sōre. Ea se explica numai prin o multime de cause complexe, din care cele mai multe depindu dela intemplantă: Caus'a de capeteni'a, că torry (conservatorii) au fostu batuti este, că ei după o domnia . . . de aprópe siépte ani radimati pe marile prestigiul al lordului Beaconsfield au avutu o incredere preamăre în successulu finalu, pre candum liberalii bine disciplinati au formatu o coalitiune cu tōte elementele nemultiamite; au condusu lupt'a electorale cu o energia neobosită și au exploata tu cu-o mare dibacia cele d'antai nesuccesse, ce le-au suferit adversarii loru, precum și instinctul de iubire de pace, de economia și de reforme, ce tientescu la acestea: instinct ce anglosulu le possede în mesura mai mare, decâtă ori-care altu poporu de pe continentu.

Eră generala temere, că liberalii anglesi ajungându la potere voru refusă de a primi situatiunea creata în Europă prin tractatul dela Berlinu, voru periclită pacea, care astadi pare a fi incătuva assecurata. Dér' atâtă lordulu Gladstone, cătu si lordulu Hartington siefi autorisati ai partidului liberalu n'au lasatu se tréca nici o ocasiune de a linisti lumea în privint'a politicei loru.

La 9 Aprilie a. c. lordulu Hartington espuse în o vorbire tienuta în Bromley viitoră programă a guvernului liberalu. Densulu recunoscă, că politică ministeriului Beaconsfield în ceea ce privesc afacerile din afara a fostu incoronata de succese, drumulu inse, pre care a cautat se eserzeze iufluinti a Angliei, a fostu totudeauna falsu. În ceea ce se atinge de afacerile interne și cu deosebire de Irlandezi guvernulu a comisul în continuu aceeași erore punendu-se în totu deauna pe unu terenu falsu; elu a avutu înaintea ochilor numai si numai sugrumarea agitațiunii loru, în lo'u se 'si fi datu osteněla se esamineze causele acestei agitațiuni si se fi cautat a satisface justele loru pretensiuni compatibile cu constitutiunea imperiului si cu spiritului timpului. Guvernul liberalu se va sili se esamineze cu pacientia și precautiunea ceruta acăstă spinosă cestiune irlandeza, pre care o domnia rea de seculi n'a facut de cătu se-o agraveze. S'a disu, că partidul liberalu vrea se restorne tractatul dela Berlinu; la acăstă insinuatiune observă lordu Hartington mai antaiu, că dispositiunile tractatului din Berlinu inca n'au fostu executate. Déca se acusa guvernul liberalu, că voiesce se restorne tractatul din Berlin, atunci trebuie se replice, că guvernul actualu inca n'a executat acescu tractatul nici macar uintr'ună din dispositiunile sale, si urmatorilor sei le lasa o mostenire plina de greutati si disordini. La finitu observă, că partidul liberalu este mai unitu decâtăoricandu, elu este decisiu — se sustiena pe unu guvernul liberalu forte, care va avea vointă si ocasiunea se indrepteze unele din gresielele comise de ministeriulu Beaconsfield, si care după ce 'si va fi implitu acăstă missiune se va pune cu totu zelul si cu tota energi'a se indeplinește acele reforme legislatorice, cari au contribuitu în trecutu atâtă de multă la consolidarea bunei stari interne si care e convinsu, că voru asigura si promové si pe viitoru acăstă buna stare in tōte partile imperiului."

Conferintă iuristilor romani din Transilvania.

Sibiu, 13 Aprilie 1880.

D-le Redactoru! Eri séra sa terminat conferintă iuristilor romani din Transilvania, provo-

cata pră ingrijirile loru față de proiectul Ministerului de justitia asternutu la diet'a tierii pentru regularea cestiunei agrarie între domnii de pamante si între fostii iobagi. Spre a tiené pe lectorii D-vostre în curentu cu cele intemplate 'mi ieau voia a Ve descrie pe scurtă decursulu adunarei teneute de iuristii romani la Sibiu în 11 si 12 Aprilie a. c.

Domnii iuristi s'au presentat în numeru frumos, desi din unele din tienuturi n'a venit nici unu representantu, buna ora din Deva, Hatieg și Osiorhei. Dedati fiindu domnii iuristi cu termenul fixu, l'au tienutu si cu astă ocasiune. Punctul 4 ore erau adunati in sal'a de siedintia a Asociațiunei transilvane.

D-lu Dr. I. Ratiu, advacatu din Turda, că presiedinte alu comitetului insarcinatu cu lucrările prealabile, impartasiesce conferintie decursulu lucrărilor de pēna aci, din care se constata, că o Comisiune de doi a fostu iusarcinata cu elaborarea petitiunei, ce este a se adressă la diet'a tierii in contra proiectului agrariu ministreriu, si că acesti domni au si pregatitul elaboratul. Provoca deci pe domnii presenti a se oonstituă definitiv si a continua lucrarea. Conferintă alege in unanimitate: de presiedinte: pe d-lu consiliariu in pensiune Iacob Bolog'a, de notari: pe domnii advacati P. Cosma si I. Coroianu. Presedintele ocupandu-si loculu, multiamecese conferintei pentru increderea si ouărea ce i-a dat'o. Constată apoi si pune a se induce in protocolu numerole celoru presenti, din care se vede, că s'au presentat:

Dela Brasovu advacatii Ionu Lengeru, Iosifu Puscariu, S. Demianu si Sorescu; dela Sibiu I. Bologa, P. Dunc'a, Elia Macellariu, Dr. Brote, Dr. Borcea, Cosma, Trombitasiu, Siulutiu, Dr. Racuciu, Dr. Olariu, I. Popu, Popa, I. Preda; dela Fagarasiu adv. Ioanu Romanu si Duvlea; dela Alb'a Iuli'a: Nicolae Barbu si I. Patitia dela Abrudu: adv. Filipu; dela Clusiu: Coroianu; dela Tured'a: Dr. I. Ratiu si Au. Moldovanu; dela Brasiu: adv. Ciato; dela Orastia Dr. Tincu; dela Reghinu: adv. P. Barbu.

După această impartasiesce elaboratul si rōga pe conferintia a intră in desbatere meritorica. Dupa ȣresicare comunicare de idei se decide, că întrăg'a conferintia se lucre mai antaiu in comisiune, ceea ce se si intempla, parasindu publiculu ascultatoriu sal'a sedintelor.

Una ora si jumetate mai tardi conferintă se redeschide si presedintele comunica, că comisiunea face propunerea, că o comisiune specială de 6 insi pēna a două di se presente elaboratul gata, proveditu cu modificările indigitate de comisiune. Observu la acestu locu, că elaboratul a fostu lucratu cu multă cunoștința de causa de domnii insarcinati cu această lucrare. Conferintă primindu propunerea comisiunei alege in Comisiunea de 9 dintre domni, ca i cunoscă bine si limb'a maghiara, pe urmatorii:

Dr. Ratiu, Cosma, Barbu, Coroianu, Ciato, Filipu, Trombitasiu, Romanu si Patitia.

Cu acăstă agendaile dilei prime s'au finit u seră la 8 $\frac{1}{2}$ ore. — Dupa redicarea sedintiei, d-lu adv. Parteniu Cosma comunica d-lorui membri, că Esc. S'a Metropolitul Mironu Romanu i-a poftitul pe toti la cina. Aprópe toti au luat parte. Esclenti'a S'a P. S. Archiepiscopu si Metropolitul a primi cu indatinat'a-i afabilitate pe ospeti, adresandu fiecaruia căteva cuvinte potrivite si tienendu intrevorbiri mai lungi cu cei mai cunoscuti Esclenti'a S'a a datu esprimiune cu deosebire stimei sale pentru cei ce se occupă cu o cauza atâtă de însemnată pentru poporul romanu.

La măsu s'au tienutu si toaste, Esclenti'a S'a toastandu in intielesulu de susu, la care a respunsu apoi D-rulu Ratiu, esprimandu multiamirea sa, a colegilor sei si a poporului cătra capii bisericesci pentru scutulu datu causei nationale, mai cu séma pe timpurile, candu poporul romanu nu avea alte organe. Intr'unu tonu de buna dispositiune petrecerea si-a luat finea la 1 ora după mihiu noptii.

A două di in 12/4 comisiunea de 9 si-a continuat lucrarea asia, că la 4 ore după prandiu. Conferintă a inceputu desbaterea petitiunei pe bas'a proiectului deja statorit. La 9 ora séra conferintă si-a finit lucrarea, insarcinandu pe birou cu executarea lui. Intre dispositiunile de executare se află si aceea, că petitiunea se se tipărescă si se dé publicitatii in tōte trei limbele. Séra membrui conferintei au făstă cu totii la cina

intr'o ospetaria. Marti dimineti'a mai toti membrii esterni au parasit Sibiul.

Societatea de cultura macedo-romana.

Sub acestu titlu nou'a Gazeta a Românilor de pe Balcani „Frătili întru Dreptate“ a careia apariciune amu anuntiată in numerul trecutu, publica in fruntea primului seu numeru Processulu-verbalu Nr. 1 alu societății macedo-romane in dialectulu macedonenu. Credem, că va interessa pe cetitorii nostri a 'lu vedé reprobusu si in fōia nostra. Eata 'lu:

Proces-Verbal Nr. 1.

Asta-di, 23 Septembre 1879, se tînu in sala „Atheneulu Romanu“ autenția adunare a societății (syllogului) cu scopu se hiba (fia) a două ora recunoscă canonismul (statutele) ce l'avea pretemisita (preparat) comitetul provisoriu si l'ava discutata cama nainte adunarile deputatilor si senatul 1878—79 sub presedintia prea Santitului Mihailopolit si primat a României Domnul Callimach Miclescu. Era de facia 240 de barbati. Se clama provizoriu la presedintia aceliei adunari panosatatu archimandrit di Macedoniu, Chyriacu, era ca secretar Domnulu Vasile Alecsandrescu Urechia. Domnulu secretar desclise adunarea cu aista cventare:

In diu'a cändu se adunara reprezentatili a mărilor Puteri Europene la Berlin cu scopu se regleză, cum se dicea, chestiunea Orientului, sōrta părălor din peninsula Balcanica, care di noi simti durere fara parigoria cänd vedeă nedreptate ce feacera numă si a nouă (nu numai nouă) la Tiér'a nostra, ma nincă si a intregului element Romanu din peninsula Balcanica, Areopagitii de la Berlin?

Fure că noi celisim (silim) de atuncea cu tōte puterile nōstre se aflam un trop (mod) se estimă ca ma bine (*) de lantiurile ce ne aruncara nedreptatea si, cetezu se dic, neminduirea (neprevăderea) Europeliei, ce remune se faca fratili a nostri din partea de Balcani, de cari mizea (abié) si aduse minte Areopagulu de Berlin ca sunt si cari li sacrifică tra alante natiumi ce locuescă cu eli?

Cu castiga (grijă) de venitorulu ce pretemisita (prepara) Macedo-Romanilor acelii de la Berlin, multi din barbatili a nostri politici se adunara cununea si cu durere de inima se minduau (cugă) ce putea se faca Romania ca se ajunga suschirările (suspinele) Romanilor dinaparte de Balcani la unele congresului de la Berlin. Un memoriu scris de Apotsol Margarit fu, căt scimu, impartit la acelui ce regulau sōrta lumilei Orientale. Ma abăt (atât) fu tutu ce putu se se faca. Romania viceioră la Vidin, la Rahova, la Grivită, la Pleven, România care avea scapată ȣostele Russesci, era sacrificata de congresu, li se rupea trupulu. Si as Romania nu putea se faca ca ma multu tre maratili frati a liei de la Peninsula Balcanica.

Ma acea ce nu putea se faca Romania atuncea, ea o astăpta de la cherolu (timpul) care derăma asiediarile politice căt de mari se hiba (fie), cänd temeliul a lor l'au pe prestaneu (violentia) si pe nedreptate. Romania o astăpta de la desvoltarea puterilor liei de viatia, de la diua cänd tuti acelii cari sburăscu dulcă nostra limba va se amiota cunoștința drepturilor si cunoștința venitorului ce li astăpta. Ca un natu (pruncu) care de multe ori cade că se invetă se imna (ambla) tinera nostra natiune caută (*) de cazaturele aliei se invetă se calca barbatescă si se mierga înainte.

Asi se dochira (conoscă) acelii barbati, cari de jumetate eta (secolu) au lucrata tre patria România si acelii din tineri cari voru se ajunga se se fă soldati destepți si ascultatori la vecili a loru cipitani. Asi se dochira dicu, tuti acelii cari se adunara si desbatură fure că este cherolu că se facantia societate de Cultura Macedo-Romana.

Se nu hiba (fie) chero tre (pentru) aista cietate?

Ma cänd cama multu că astă-di nationalitate din Peninsula Balcanica cauta se hiba cunoscute ca carecido (fie-care) natiune? cändu éra cama multu că astă-di Europa spariata de opera liei cu parere de bine vede că in Peninsula Balcanilor se afă elemente cari potu, fure că nu se tina, celu picinu se imputineaza pericolulu de nemesurata inten-

(*) Bi se citesc ghi in dialectul Macedoneanu. Edorit insa se si corrégă acesta pronuntatiune, ca si Moldovenii.

(*) Macedon. citesc : Cafta.

dere a lumiliei Slave? Francia cu aistu scopu a para Grecili. Asi si Germania impinge Austria pena ninda Salonicu. Italia, cu minte cum este, nu putu se nu achicàsesca (pricépa) că colosulu slavu va se ajunga la Adriatica; tati au unu planu este că nu pe facia, celu pucinu in inima lor, care se agudésce (potrivesce) cu vederile a nostre si ne face se nu lasamu lucrul ce incepumu la 1864 tre aceli ce sunt dinaparte de Balcani. Da era si este datoria nostra se damu parigoria la fratili a nostri si se ne ocupamu de sòrtă lor. Si ce dica datoria? Simtiulu ninca natural de pas trate ne spune că bana (viatia) nostra este legatu cu a Romanilor de acolo. Ei! de ce barbatili insegnanti, adunati an si estan se achicasirà că lipseste se se faca una societate de cultura a Romanilor de diocolo de Dunare si ajunsera se faca romanismolu, care credu că si D-vóstra va se lu cunsceti de bunu?

(Va urmá.)

Dev'a 11 Aprile 1880.

Onorabile D-le Redactoru! Este unu adeveru constatat, că in dilele uòstre siarlatani si intrugii au inceputu a se inmulti atàtu de tare si a psi in societate cu atàta temeritata, incàtu nu mai scii, că din care parte, si cu ce arme se te mai aperi contra loru. Precum in regiunile mai inalte si aici in josu nu observi, decàtu o neconte-nita tiesenura de intrige, faurie de calumui si nedreptati batatòrie la ochi. Calumnile, ce mai alesu de unu timpu se arunca asupra comitatului Uniadórei si iniutiunile ce se scornescu, pentru a seduce publicalu celu mare, despre originea populatiunei acestui municipiu, me face, că se declaru susu si tare, că tòte datele si combinatiunile, ce sau publicatu in foile maghiare, despre romanisarea maghiarilor din municipiu Uniadórei, sunt nesete inventiuni ridicule, ale unoru ómeni fara nici o insegnatate.

Pentru aceea sustienu, că pena candu domului Szatmári György, Téglás Gábor, Réthi Lajos, Solyom Fekete Ferencz si alti apostoli de remaghiarisare, nu voru documenta cu dovezi a autentică, candu si prin cine s'au asiediatu vreo data unguri, — de candu i-au adusu Dumnedieu din As'a — aici in municipiu Uniadórei si in care parte i-au asiediatu si cumu s'au romanisatu si ce fostu adeverat'a causa, că s'au romanisatu si in una ce dauna s'a casinutu, seu se va casinuáterii, déca aceia s'au romauisatu, pena atunci, dicu, eu si cu mine, credu, multi din tiéra, ii tienemu de seducatori, si falsificatori de adeveru si ómeni de aceia, cari potèndu ajunge la unu renume ótre in altu modu, prin astfelu de apucaturi voru castigá trecere la aceia, in a caroru servitii au stratu.

Nu este adeveru, că in municipiu Uniadórei se fi asiediatu vre-o data unguri si nu este adeveru nici aceea, că in comunele Pestisiu, Baciu, Barcă si celelalte se se fi colonisatu vreodata un-guri. Adeverulu este, că sub principii reformati, multi romani au trecutu la religiunea reformata, in sperantia, că voru scapá de jugulu iobagescu, cea ce nesuccedendu la multi, au trecutu earasi la religiunea parintiloru loru. — Se intielege de sine, că procesele aceste de trecere au durat anii si asa e forte firescu, că multi au remasu cu numele de pe vremea, candu voieau se se faca nemesi, dér' nu maghiari. De aici numele ungurescu si la unele familii romane. De altmintrea portulu, datinele si timpulu aceloru maghiari (vedi documentele vechi publicate in „Transilvania“ si alte diuare) cari se dice, că s'ar fi romanisatu, tau de miutiuna, pe apostolii maghiarisiarii. Eu sunt convinsu, căci amu avutu ocasiune a me poté convinge, că apostolii maghiarisiarii din comitatulu Uniadórei nu au altu scopu, decàtu a ajunge la pugintelu renume in ochii unguriloru, mai alesu a celor din Ungaria, cari au idei de totu scàciate despre noi si in genere despre starea lucrurilor din Transilvania. Scim si aceea, că cu deosebire d-lui L. Réthy, numai pentru aceea desvoltáta, la a-paritia, atàtu interessa pentru remaghiarisare, că sub velulu intreprinderiloru patrioticce (?) se-si pòta face căli, ici si colo, pentru care apoi capeta dinare; apoi mai scrie căte o mintiuna la vre unu diariu din Budapest'a despre eloláhosodattok si de colo picura ceva; asemenea face si Téglás Gábor, guierile fostului tribunu Boila dela Viinti si cumatulu unui functiunariu romanu bine platit din partea metropoliei dela Blasius. Despre rolulu d-lui Szatmári, multi literati maghiari nu vorbescu seriosu, d-s'a ince so semte fericitu, că lu admirava

nepotii si suburbiiu asia numitu Josefstadt din Budapest'a, cărora li mai cetesce căte ceva cutrerioru, despre acea jalnica intemplare, cumu din cràncenii maghiari dela Pestisiu, (unde a mancatu si elu multa mamaliga), astadi au ajunsu in gura balaorului romanu.

De cumva nu am scí, că d-lu Solyom Fekete Ferencz e de origine romanu si e ginerele unui romanu si deci, că tiene de soçia o romanca, o nepòta a unui episcopu romanescu, si déca nu amu scí, că D-s'a are unu rol destulu de frumosu, la tribunalulu din Dev'a, unde multe sunt de asteptat si cu deosebire dela d-s'a, — si 'n fine, déca nu amu scí, că tòte lucrările d-sale de remaghiarisare de o parte dovedescu mare s la b i t i u n e u n g u r é s c a, ér' de alta parte nu folosescu nimicu, atunci, dicu, nici nu i-amu fi pomenit u numele. Rululu ce si-a luat, mai alesu de unu timpu incóce, nu este compatibilu nici cu positiunea sa de presidetu, nici că omu strainu in acestu comitat. Are d-s'a, ce se lucre in ale sale, — caute-si de ceea ce i este datori'a.

D-le Redactoru! Déca apostolii maghiarisiarii voru lucrá in interesulu statului, alu patriei si alu natiunei maghiare, atunci me rogu in drumati si esamieze cele ce se petrecu in tòte dilele pe la noi — se mérga D-lorul la unele oficii pretoriale, cumu suntu a Uniadórei, a Devei, a Iliei si se caute bine in acte, apoi sa se mai presente la càteva incusitii, apoi mai véda, cum se incasséza dàriile la noi, cumu se manipuléza aveera orfaniloru si peste totu banii publici, se mérga in comissiunile administrative, se véda, ce poti afia acolo in acte si ce se dà la lumin'a sòrelui; — se poftesc a vedé, că cumu stau causele de segregatiuni si comassatiuni. — cumu se judeca in cele mai multe cause si ce mǎni faurescu si aducu judecati, cine si cum apera dreptulu, sigurantia persoanei si a averii; — apoi mai caute si la usurarii cei patentati si se amble a aflá ce „scandaluri delicate“ circuléza despre persoane, cari au inriurire la malte relatiuni familiarie si de dreptu; se afle, ce resultate se potu areta natiunei maghiare, pentru diurnele incassate de inspectorulu scolariu, prin aceea, ca uau copilu de romanu dela Poian'a merului seu dela Vac'a, — dupa doi ani de dile, scie se spuna „dlui Mariei Sale“, că cànele se chiama unguresce „kutya“, si matia „mácska“, — si mai cètesca si brosiurele ce se scriu chiaru de càtra unguri, despre gesc h e f t u r i l e cu scòlele si alte multe asemenea: — atunci voru vedé cătu sunt de ridicule lucrările loru si ce peccate au facutu contra tierii si sangelui loru. Acolo li se va imbiá oca-siunea a lucrá in interesulu patriei si a natiunei maghiare, acolo se voru coivinge, cine si cumu asupresce poporulu si prin urmare cine agitáza prin fapte, acolo voru vedé, cine au fostu, sunt si voru fi locuitorii din comitatulu Uniadórei.

Se o scie inse toti, că ori in care casu s'au intardiatu cu maghiarisare. Sciindu ce se petrece in realitate si vediendu pe Domnii situatiunei, că jóca „csárdás“ dupa flueratura nemtiesca, apoi mai vediendu, că unde stau mater almine si moralmente potericii dilei si cine s'au gerat de primipili maghiarisiarii, ne vine a ride si a compatiu totodata pe cei ce se mai lasa astadi a fi orbiti si imbàtati cu apa rece.

Cultura, labore, moralu sinceritate, si dreptate, éta armele, cu cari ar' poté se faca cuceriri maghiarismulu! Cu aceste arme se ne atacati cu aceste se ne invingeti, déca poteti, domnilorul apos-toli ai maghiarisiarii, — căci, pena candu nu veti face aceste, nu ve vomu poté considerá nici de aci nainte decàtu numai de ceea ce v'amu considerat u pena acuma.

Cassiu.

Pentru Romanii inundati din Transilvania si Ungaria.

Marti in 1/13 Aprile ne-a predat, in Bucuresci, d. Emile Costinescu, redactoru-siefu alu „Romanului“ sum'a de 5000 lei noi din par-tea comitetului domnelor patronese ale balului de binefacere dela 22 Februarie a. c. spre a veni in ajutorulu tieraniloru romani inundati din Transilvania si de pe la Crisiu.

(Urmarea contribuiriloru din districtulu Naseudului.)

7. Prin rvd. d. preotu Moise Popu din Comuna Borgo-tiha:

Constantin C. Paseleauu 20 cr. Cirila Sasu 8 cr. Cifor Badiu 4 cr. Ioanu C. Rinzis 10 cr. Toma Some-sianu 10 cr. Orecine 2 cr. Irimia Muresianu 2 cr. Ale-xandru Pasicanu 10 cr. Simeon Cionca 20 cr. Majeru

Bandler 5 cr. Sasa Hecht 5 cr. Georgiu Georgitia 10 cr. Mihaliu 4 cr. Varvara Dologa 6 cr. Petru Cionca 10 cr. Sofia Simion Cionca 10 cr. Filipu Cionca 8 cr. Lengyel 8 cr. Damianu Siutu 2 cr. Bert Rosepoaser 3 cr. Mi-haliu Nemes 2 cr. Ilia Talutia 3 cr. Iacobu Nacutiu 4 cr. Stefanu Brugiu 4 cr. Orecine 19 cr. Iacobu Onea 20 cr. Dumitru Pasicanu 20 cr. Luncanu Pavelu 20 cr. Bura Mendelsohn 40 cr. Lazaru Sajovics 1 fl. 50 cr. Iankel Lehr 80 cr. Iacob Tisshler 1 fl. Atanasie Usicriu 1 fl. Moses Resler 50 cr. Pallyak Izsak 1 fl. Danila Purcille 50 cr. Carolina Rafka 2 fl. Stefanu Vrasimasiu 50 cr. Moisa Popu 1 fl. Solymosi Miklos 50 cr. Georgiu Csatt 2 cr. Nicolae Tamasiu 1 fl. Ioane Triffu 1 fl. 50 cr. Stefan Tursia 50 cr. Teodoru Vrasimasiu 1 fl. C. G. Hal-trich 1 fl. G. Vokalek 50 cr. A. Vachsmann 1 fl. Din vinderea bucatelor adunate dela mai multi sateni au incursu 4 fl.; sum'a 25 fl. 69 cr.

Prin d. capitanu c. r. in pensiune Ionu Margineanu din Comuna Raga-lá:

Ioane Margineanu 1 fl. 2 cr. George Margineanu 20 cr. Mihaila Margineanu 10 cr. Vasile Margineanu 10 cr. Ioane Simonu 10 cr. Toaderu Adace 30 cr. Constantin Botta 30 cr. Elia Posmusianu 50 cr. Grigore Romanu 20 cr. Anton Adace 10 cr. Vasile Russu 20 cr. Vasile Lobontiu 20 cr. Din vinderea bucatelor adunate dela mai multi sateni au incursu 3 fl. 68 cr. cu totulu 7 fl.

Prin d-lu preotu Ionu Timariu din comun'a Borgo-Muresianu:

Ioane Timariu 1 fl. Mihai Majeriu 1 fl. Donise Is-trate 1 fl. Elevi dela scòla comunala 56 cr. Cirila Han-ganu 20 cr. Avacomu Beleiu 50 cr. Simionu Albu 10 cr. Todora Tatacu 10 cr. Stefanu Beleiu 10 cr. Flore Curianu 10 cr. Luca Vidicanu 10 cr. Gavrila Tomoroga 10 cr. Doroftei Curianu 10 cr. Ionica Majeriu 10 cr. Iacobu Oniga 10 cr. Marcus Marianu 10 cr. Moses Pfeffermanu 5 cr. Efraim Rosenberger 20 cr. Hersch Ressler 10 cr. Salman Kleister 2 cr. Toma Tomoroga 10 cr. Casian Curia 10 cr. Grigore Morosianu 10 cr. Leon Serezanu 5 cr. Ioanu Serezanu 5 cr. Maximu Vidicanu 5 cr. Ioanu Majeriu 5 cr. Erimie Danu 5 cr. Cirila Talutia 7 cr. Pavelu Hanganu 5 cr.; cu totulu 6 fl. 30 cr.

10. Comuna bisericésca Zagrá prin P. Verticu, preotu 2 fl. 80 cr. 11. Comuna bisericésca Mititeiu prin V. Sioldea, preotu 1 fl. 30 cr. 12. Comuna bisericésca Neposu, prin Iac. Majoreanu, preotu 1 fl. 20 cr. 13. Comuna bisericésca Salva prin Ionu Catone, preotu 5 fl. 14. Comuna bisericésca St. Iosefu prin Maft. Popu, not. 5 fl. 15. Comuna Mureneu prin Dem. Olteanu, preotu 2 fl. 16. Comuna Moccodu prin L. Verticu, preotu 1 fl. 17. Comuna Bichigiu prin Vas. Dumbrava, preotu 5 fl. 30 cr. 18. Comuna Parva prin I. Sangeorgianu, preotu 3 fl. 20 cr. 19. Comuna Monor, prin curat. bes. T. Tanco si Sim. Bejanu 11 fl. 50 cr.

20. Prin Domnulu preotu Ioanu Buzdug dela: Comuna bisericésca B. Bistritia 7 fl. 10 cr. Comuna bisericésca B. Mediloveni 5 fl. 64 cr. Comuna bisericésca B. Diogeni 8 fl. 50 cr. Comuna bisericésca B. Rusu 2 fl. Sum'a 23 fl. 24 cr.

Pena acuma au incursu la Redactiunea „Gazetei Transilvaniei“ in totalu 2045 fl. 60 cr., franci 16,773 50 cent. si 100 mǎrci germane.

(Va urmá.)

Suntemu rogati a dà locu urmatorei declara-tiuni:

Brasiovu 15 Aprile n. 1880.

D-le Redactoru! Sunt càteva dile, de candu unu diaru din Pest'a si dupa densulu „Tageblatt“ din Sibiu au facutu imputari tribunalului din Brasiovu, că traganéza cauza penala a lui Wilhelm Ferntheil fara cauza.

Subscrisulu, că aperatoriu a lui Ferntheil, me tienu in dreptu a dechiará, că nu tribunalulu a intardiatu cauza, deòre ce on acela a fostu determinat pertractarea finala pe 3 Februarie a. c. Inculpatulu inse prin mine a cerutu amenarea pertractarii, fiind că avea se faca o pretiuri a averii, de care dispune densulu si cu care crede a-si usiurá starea in care se afla.

In urm'a acestei cereri s'a pusu terminu pentru per-tractarea finala pe 16 Aprile st. n., dér' si acésta totu la cerearea inculpatului prin mine s'a amenatu de nou si s'a pusu terminulu pe 24 Aprile 1880.

Tribunalulu deci nu pòrtă nici o vina, si amenarea nu s'a facutu fara cauza, ci la cererea inculpatului s'a concesu in intielesulu procedurei penale.

Ion Lengeru
advocatu.

Diverses.

[Din Bucovina] nise se serie urmatorele: „Precum sciti a sosit nou numitul metropolit al Bucovinei Dr. Morariu Andrievici in Vien'a la 5 Aprile st. n. dupa amédiu. Diu'a chirotonirei sa'sa ficsatu pe 8 Aprile (st. n.) in biseric'a gr. or. din Vien'a (Fleischmarkt) in prezent'a episcopiloru din Zara si Cattaro. In 25 Aprile st. n. va fi primirea solemna in Cernauti si in 9 Maiu st. n. instalarea nou numitului metropolit Dr. Morariu-Andrievici.“

[Istoczy si jidani din Barciu.] Candu d. Istoczy a presentatu in camer'a ungurésca cunoscutea sa'sa motiune de a scote pre jidovi din Ungari'a si a-i tramite in Palestin'a, jidovii din Barciu i tramisera o adresa ironica de felicitare si'lu rogară totudeodata, se binevoiesca a-le esoperă bilete de drumu de feru cu pretiulu de jumetate. D. Istoczy le telegrafă la momentu, că este gat'a a tramite felicitatorilor sei nu numai bilete cu pretiu moderat, d'r' chiaru bilet gratis, déca i voru garantá, că dupace se voru fi dusi in Palestin'a, nu se voru mai intorice indereptu.

[Nordeńskiold din Parisu.] De ceteva dile illustrulu exploratoru svedianu alu mărilor arctice, cari stringu cōstele nordice ale continentului nostru, si descooperitorulu trecutorei nord-ostice, pentru afarea careia s'au facutu pēna aci atatea incercari deserte, petrece in Paris. Franci'a serbatoresce pre acestu distinsu veteranu alu sciintiei cu o demnitate si o maranímia ce-i face onóre. Parisulu a batutu in onórea lui o medalia de aur in valoare de 1500 franci, care i-sa manuatu in o siedintia anume tienuta pentru acestu scopu de consiliulu municipal alu marei capitale; ministrulu instructiunei publice i-a datu ordinulu Legiunie de onóre si presiedintele republicei a datu unu prandiu anume in onórea lui. Serbatorirea s'a incheiatu cu unu stralucit u banchetu, la care a luat parte totu ce are Parisulu mai invetiatu si mai distinsu! — Din particularitatile caletoriei sale de esploratiune impartasim u urmatorele: Elu a plecatu cu nai'a s'a „Vega“ din preajm'a Copenhagei in 4 Iuliu 1878; la 28 Septembre a aceluiasi anu ajunse la sinulu numitu Colusinu, ce se afla la 79 grade latime nordica. Aci, unde era abia doue dile de departe de coltiulu orientalu alu Asiei, a fostu surprinsu de ghiatia in nōptea de 28 Sept. Aci a statu incungiuat 9 luni de dile, care le-a intrebuitu pentru a esplora cu deamenuntulu aceste ingrate regiuni. Abia in 18 Iuliu 1879 a scapatu de ghiatia... Dupa doue dile esi din mările arctice pentru a intră prin strimitore de Behring in oceanulu celu mare! Prin acésta trecutorei nord-ostice incéta de a mai fi o problema de deslegatu. Cu acésta descooperire scientiele geografice au mai facutu unu passu inainte!

[Gimnasiul din Naseudu]. In Ungari'a — scrie „Scola Romana“ Nr. 1 — avemu 4 gimnasii romanescri complete (de cete 8 clase), si anume: gimnasiulu gr. cat. din Blasius, gimnasiulu gr. cat. din Beiusiu, gimnasiulu gr. or. din Brasiovu si gimnasiulu Franciscu Iosefinu gr. cat. din Naseudu. Acestu din urma este celu mai tineru, s'a inifintat la anulu 1863 de cătra comitetulu administrativ de fondurile scolare granitaresci ale fostului alu II-le regimentu romanu de granitia si se sustiene din fondulu asia numitu „centralu“ (canduva de provente), alu carui venitul principalu este venitulu din dreptulu regalul său alu crismaritului. Corpulu didacticu consta din 13 profesoari, 1 magistru de desemnu si 1 magistru de musica. La anulu 1870—71 gimnasiulu a devenit completu si a datu primulu esamenu de maturitate. Frecuentarea gimnasiului se poate vedé din urmatorele date. Au fostu adeca in anulu scolasticu:

1870—71	frequentanti	162,	maturisanti	17,
1871—72	"	150,	"	9,
1872—73	"	165,	"	13,
1873—74	"	163,	"	8,
1874—75	"	158,	"	8,
1875—76	"	170,	"	11,
1876—77	"	171,	"	8,
1877—78	"	177,	"	11,
1878—79	"	192,	"	12.

[Multiamita publica.] Proprietariulu mare de pamant, si ablegatulu dietalu, Magnificul Domnu Ludovicu Simo, locitoriu in comun'a Pojanablenchi, de nationalitate maghiaru, d'r' barbatu plinu de simtieminte bune cătra religiunea nostra a daruitu, pe sum'a edificarei Bisericii noastre dela Rusioru, a daruitu 50 florini v. a. ceea ce amu adus'o in diar. Szolnok-Doboca, Nr. 2 a. c. la cunoscinta

publica, dorindu, că multi barbati de asemenea simtieminte se mai nasca patri'a. — Dorim, că frati nostri romani se sacrifice baremu catu de putinu pe sam'a acestei case Damnediesci. — Rusioru 5 Aprile 1880.

Ioaan Bothamp. Demetrie Timbut m.p. curatoru primariu. curatoru.

[Din discursulu unui academicu.] Intr'una din dile, ne spune foia englesa „O Shokins“, unu academicu inspiratu voindu se faca analis'a mortiei esclamă cu patosu: „Fi-va óre acésta durerósa despartire a omului de totu ce a iubit, de totu ce a creatu, de totu ce 'si-a insusit prin lupte si osteneli, in acésta cruda viétea, efectulu unui verdictu inexorabilu — fatalu alu unui geniu destructoru, séu este resultatulu, desnodamentulu firescu alu luptei continue si inversiunate dintre spiritu si materia, d'ntre virtu si virtute, dintre visu si realitate? — „O ho, esclamă unu confrate mai materialistu, mórtea nu e altce-va, de cătu incetarea procesului de ardere: dovedi a-venu destule. Lasa-ne in pace nene Ch... cu visele si realitatile d-tale, cu lumea d-tale ideală, cu... — „Ein Glas Bier“, céră academiculu spiritualistu unui chelneru ce trecea pe acolo. — „Zwei Glas“, striga materialistulu si certa filosofica incetă. — Sic transit gloria mundi! D.N.

[Unu casu sinistru] ne impartasiésce „Mercuriu“ dela Brail'a: „Barita“, bastimentulu cu aburu sub pavilonulu anglicu, incarcatu cu marfuri de manufatura, se ciocni intre Reni si Galati cu nai'a austriaca a societati Lloyd, numita „Flor'a“, din cauza, că céti'a grósa pe Dunare nu permitea a distinge obiectele nici in apropiare, si bastimentulu anglu nu tinea lini'a destinata pentru vasele, ce suieau cursulu fluviului; deci bastimentulu se cufundă cu totu marfile si cu ómenii 5 din echipagiu si 11 dintre passageri. Restulu din echipagiu si passageri fu dusu apoi pe vaporulu „Flora“ la Galati. Se crede, că caldarea Baritei a facutu esplosiune.

Economia nationale.

Prim'a societate de assecuratiune ungara.

(Urmare si fine.)

Inse nunumai din aceste motive a-ti remasu D-v. fideli standardului nostru, ci si pentru aceea, că chiaru aceia din tre D-v., cari n'au fostu cu noi din momentulu, in care a luat nascere societatea nostra, „totusi că colaboratori fideli, s'au unitu cu noi cu trupu cu sufletu cu totu: astfelii; — că cu concursulu si radimati pre principiile noastre si pre increderea mereu crescenta a publicului nunumai din patria, ci si din strainatate, ne-a succesu a incetatianí unu institutu că alu nostru si a-lu radica la o consideratiune atatu de mare, incatu in timpulu, in care dă celor, cari muncesc in interesulu lui, unu folosiu securu, actionarilor prin o administratiune economia si onesta le assecură una dividenda secura; ér' partideloru sale assecurate le ofere in capitalurile sale de resvera, ce mergu totu crescendu, garanti'a cea mai mare; mai de departe din castigurile realizate aduce neintreruptu cu maniele plini sacrificia pre altariulu patriotismului si alu umanitatii.

Pentru aceea, déca o nouă societate, ce s'ar' infinita acumu seu in viitoru, ar' veni sa ve aduca in istoria: D-v. nu veti pregeta a priimi ademenirile si vorbele ei cele multu promitietorie totu astfelii, cum le ati primitu pre acele ale altoru societati intemeiate totu cu atatu sgomotu si totu cu atatea grozave capitaluri de milioane... si cari astadi dormu somnulu mormentului. Suntemu securi, că nu pote fi o doarintia a D-v. impregiurarea: sa-ve faceti sustinetori ai interesselor si lucrarilor societati a celor, cari 'si recrută statulu majoru si luptatorii loru din desertorii altoru standarde si cari exagerandu-si fortele si aptitudinile si la-comindu-se dupa venituri mai mari 'si permitu cu usiurintia a administra avearea altora si care dupa nenorocirea, ce dupa legile lumii morale trebue sa-i ajunga inevitabilu — fiindca loru le lipsiea bas'a morale neaperatu de lipsa pentru asemenea intreprinderi — disparu apoi érasi in obscuritatea, ce li-se cuvine si din care nu trebuea nici demu sa ésse.

Ve suntu cunoscute si armele acestorui ómeni; prin urmare ve va fi usioru a respinge in modu victoriosu atacurile loru: fia ele indreptate in contra persoanei D-v. supt forma de promisiune a unui castig mai mare, séu contra cercului D-v. de actiune supt form'a obicinuitelor manopere de concurrentia prin aceea, că se oferesc premii exagerate séu că se licuidéza pagubile contra regulelor stabilite de usuntia comercială.

Inse této experientele D-v. castigate prin o indelungata praxe pre terenulu assecuratiunilor si preponderantia D-v. morale nu voru fi in stare sa triumfeze asupra cabalelor nouelor societati, déca D-v. cu této aseste avantaje, ce aveti, nu ve veti sil'i a ecsercea cea mai mare supraveghiere si nu veti urmari cu cea mai mare ingrijire toti pasii loru.

Ve rugamu deci, sa dati cea mai neintrerupta aten- tiune fiacare incercari, fiacare dispositiuni, fiacare fapte a nouelor societati si apoi a-ne raporta pre largu fara intar- diare asupra tuturor intemplierilor, pentru că astfelii sa ne puneti in pozitie, de a luá la timpu této dispositiunile potrivite si de a ve poté dà concursulu nostru in této stra- duintele D-v. ce tindu la bunulu mersu alu societati nostra. Prin negligerea acestei neintrerupte atentii si ingrijitorii precautiuni pote fi usioru periclitata acea comunitate de interes, care ne léga de onoratele nostra partide si pre care nu trebuie nici unu momentu sa-o perdem din vedere, nici noi nici D-v. Acésta precautiune singura pote procurá a-tatu activitatii D-v'stre catu si silintielor nostra dedicate interesselor partidelor nostra asigurate acelu succesu, care D-v. ve assecuráza castigulu binemeritatu, ér' societati nostra o fortia si o influintia potentiată si care in rezultatul sale finale folosescu si promovéza si bun'a stare a patriei.

Déca avemu a observa ceva la acésta „comunicare“, apoi este numai aceea, că n'a fostu impartasita si publicata celui mare; si, déca cu ocazie unei acestor publicatiuni espir- menu sperantia, că onoratii nostri confrati — animati ca si noi de dorint'a de a sprijini totu ce este recunoscutu si bunu si salutaru, si din contra de a combate fara crută této acele aparitii, cari prin promisiuni ilusorice de cap- taluri si avantagie mari suntu intocmit spre a influanta massele cele lesne creditoare — inca voru propaga acésta „comunicare“, credem a-ne fi implinitu nunumai o datoria a nostra de publicisti, ci o datoria patriotică.

Fia deci, că publicul celu mare sa nu-se lase a-orbitu nici prin numele cele pompöse ale intemeiatorilor nici prin pretensiile ómeni de specialitate, ce se afla in frunte din tre cari mai multi au contribuit in mare parte la caderea altoru institute, că de altcumu puteau sa vietuiésca. Fia, că acestu publicu sa-nu se lase a fi orbitu nici prin acele milioane de pre afisie stralucite, ce n'au altu scopu de a fi decatu a seduce prin ademeniri bun'a credintia a prea lesne creditoare multimi.

Aceste milioane au si fostu deja pune, dupa mod'a era de coticaria de funesta aducere aminte, dupa gitulu nescu- torilor francesi — dupa cum se spune — prin o insem- nata anticipatione, pre care au si pus'o la buzunarii initia- torii fesori (faiseurs). Dupa unu seu doi ani, candu bila- lantiurile aretatiorie de perderi suferite ale acestor societati bastardo-nationali voru destepata pre bietii possessori de ac- tiuni din visurile loru de mari dividende, dupa trezirea a- cestora va urmá apoi grabniculu si singurulu mediulocu de scapare de mai mari perderi, adeca liquidarea acestor societati si patri'a nostra va fi gustatui indoias'a onore de a- se facutu inca odata terenulu de experimentare alu unoru la- comi speculatori de bursa. Fia că s'a-nu avemu a de- plange vatemarea interesselor multor mii de concetatiuni assecurati ce de ordinariu merge māna in māna cu liquida- tiunile unoru asemenea societati. —

Cu 1 Aprile st. v. 1880 se incepe unu nou abonamentu la

GAZET'A TRANSILVANIEI

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai folei nostra, alu carorul abonamentu a espiratul cu 31 Martiu st. v. 1880, se binevoiesca a si'lu re- inoi de cu vreme, pentru că diuariulu se li se potea tramite regulat. De la 1 Aprile st. v. incolo diuariulu se va tramite numai acelor domni, cari au binevoitul a-si reinnoi abonamentul.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adressele d-lorul esactu, aratandu si post'a cea mai aprópe de loculu, unde locuiesc.

Pretilor abonamentului la „Gazeta Transilvaniei“ este :

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siese luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni 2 fl 50 cr., pe siese luni 5 fl., pe anu 10 fl.

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siese luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite (mai usioru prin assignatiuni postale) la Redactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“ in Brasiovu.

Cursulu la burs'a de Vien'a din 16 Aprile st. n. 1880.

5%	Rent'a charthia (Metalliques) . . .	73 10	Oblig. rurali ungare . . .	92.65
5%	Rent'a-argintu(im- prumutu nationalu) . . .	73 50	" " transilvane . . .	92.40
Losurile din 1860 . . .	130.25	" " croato-slav. . .	93.—	
Actiunile banci nation. 839.—		Argintulu in marfuri . . .		
" instit. de creditu 284.75		Galbini imperatrici . . .	5.61	
Londra 3 luni . . .	119.10	Napoleond'ori . . .	9.49	
		Marci 100 imp. germ. . .	58.60	

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioanu Gött si fiu Henricu.